

**UCHWAŁA NR XIII/107/2015
RADY GMINY ŻUKOWICE**

z dnia 30 grudnia 2015 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar
przemocy w rodzinie na lata 2016-2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1515) w związku z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015r. poz. 163 z późn.zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j.Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2016-2020 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała XII/74/2011 Rady Gminy Żukowice z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2011-2015.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Żukowice .

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Beata Stachak

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2016-2020

WSTĘP

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań społecznych, grożących patologiami, w tym przemocą domową. W tym celu, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz.1493 z późn. zm.) tworzy się gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Żukowice. Program ten, przeznaczony jest dla mieszkańców gminy a szczególnie rodzin i osób dotkniętych problemem przemocy, a także do pracowników instytucji zobligowanych do przeciwdziałania tym negatywnym zjawiskom.

Rodzina jest podstawową i niezastąpioną grupą, jedynym i niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu.

Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, dając o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej.

Według definicji zawartej w art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, **przemoc** to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks Karny), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykliwość cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Najczęściej występujące formy przemocy to:

- **przemoc fizyczna** – wszelkiego rodzaju działania bezpośrednie z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, kopanie, duszenie, bicie itp.;
- **przemoc psychiczna** – prowadzi do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby poprzez np. wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, ciągłe krytykowanie, stosowanie gróźb, szantażowanie itp.;
- **przemoc ekonomiczna** – prowadzi do całkowitego uzależnienia finansowego od sprawcy, np. poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli małżonka lub innej osoby w rodzinie;
- **przemoc seksualna** - wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy.

DZIAŁ I

DIAGNOZA ZJAWISKA

Na terenie Gminy Żukowice przemoc w rodzinie najczęściej występuje w rodzinach najuboższych, jest powiązana z alkoholizmem, niskimi dochodami finansowymi na członka rodziny, niskim wykształceniem,

małą świadomością społeczną. Przypadki znęcania najczęściej odbywają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Praktycznie ofiary przemocy boją się, a niejednokrotnie wstydzą się o tym mówić i rozgłaszać. Trudno jest im w tych sprawach zeznawać w sądzie i dlatego wolą, aby przemoc ta trwała. Tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie, poprzez zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

Procedura „Niebieska Karta” od 2012r. do 2015r.

Z danych statystycznych GZI wynika, że:

ROK ZAŁOŻENIA NK	IŁOŚĆ NK	INSTYTUCJA ZAKŁADAJĄCA	LICZBA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY	LICZBA OSÓB W RODZINIE	UWAGI
2012r.	3	GOPS – 3 KPP – 0 Pl. oświat. – 0 Służba zdrow. – 0 GKRPA - 0	3	9 w tym 4 dzieci	2 - zawiadomienia do Prokuratury
2013r.	6	GOPS – 1 KPP – 4 Pl. oświat. – 0 Służba zdrow. – 1 GKRPA - 0	6	26 w tym 14 dzieci	1 - zawiadomienie do Prokuratury
2014r.	9	GOPS – 1 KPP – 8 Pl. oświat. – 0 Służba zdrow. – 0 GKRPA - 0	11	35 w tym 12 dzieci	6 – zawiadomień do Prokuratury
2015r.	4	GOPS – 0 KPP – 4 Pl. oświat. – 0 Służba zdrow. – 0 GKRPA - 0	4	13 w tym 4 dzieci	0 - zawiadomień do Prokuratury

Z uwagi na powyższe fakty konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społeczeństwa, dostarczając wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemami. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy.

DZIAŁ II

PODSTAWA PRAWNA

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie, oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie określa ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493.)ze zm.

1. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjęty na lata 2014 – 2020.
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
6. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych.

DZIAŁ III

CEL GŁÓWNY

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Poprawa funkcjonowania systemu działań profilaktycznych.
2. Opracowanie programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Ochrona i wsparcie osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
4. Rozpowszechnianie informacji i edukowanie w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
5. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
6. Monitorowanie realizowanych działań niosących pomoc.
7. Rozpowszechnienie informatorów w wersji papierowej i elektronicznej.

WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW

1. Liczba wypełnionych „Niebieskich Kart” przez policję, pomoc społeczną, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, służbę zdrowia i pedagogów szkolnych.
2. Liczba posiedzeń zespołów interdyscyplinarnych.
3. Liczba działań interwencyjnych zespołu interdyscyplinarnego.
4. Liczba osób objętych pomocą zespołów interdyscyplinarnych.
5. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie.
6. Liczba ponownych incydentów stosowania przemocy wśród sprawców przemocy objętych procedurą „Niebieska Karta”.
7. Liczba sprawców przemocy zobowiązanych wyrokiem sądu do uczestnictwa w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych oraz w niektórych przypadkach odbycia leczenia odwykowego w stacjonarnych placówkach leczenia odwykowego.
8. Liczba sprawców przemocy uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjnym i terapii odwykowej.
9. Liczba skazanych z art. 207 kk.
10. Liczba wykonanych eksmisji sprawców przemocy.
11. Liczba osób ofiar przemocy uczestniczących w konsultacjach indywidualnych.

DZIAŁ IV

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie konsekwencji wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie.
2. Zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców gminy wobec zjawiska przemocy.
3. Promowanie wartości rodziny i wychowania bez stosowania przemocy.

Główną intencją Programu jest realizacja zadań gminnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – szczególnie poprzez promowanie oddziaływań profilaktycznych, wsparcia ofiar przemocy na każdym etapie ich powrotu do normalnego życia jak również pracy ze sprawcą przemocy.

DZIAŁ V

PRZEWIDZIANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zmiana postaw społecznych wobec przemocy w rodzinie.
2. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
3. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
4. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.

5. Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.
6. Zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą.
7. Niwelowanie skutków zjawiska przemocy (np. agresji, wandalizmu, nieporadności życiowej).
8. Zmniejszenie skali wynikających z przemocy dysfunkcji rodziny.

DZIAŁ VI

ODBIORCY PROGRAMU

1. Ofiary przemocy w rodzinie, w tym:
 - dzieci,
 - współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych,
 - osoby starsze,
 - osoby niepełnosprawne.
2. Świadkowie przemocy w rodzinie.
3. Sprawcy przemocy w rodzinie.
4. Przedstawiciele władz lokalnych.
5. Przedstawiciele instytucji i służb, pracujących na rzecz dzieci i rodzin (nauczyciele, pedagodzy, wychowawcy, psycholodzy, pracownicy socjalni, policjanci, pracownicy służby zdrowia).

DZIAŁ VII

REALIZATORZY PROGRAMU

Podmioty działające w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Urząd Gminy Żukowice,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żukowicach
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Szkoły Podstawowe i Gimnazjum w Nielubi,
- Komenda Powiatowa Policji w Głogowie,
- Służba zdrowia – Praktyka Lekarza Rodzinnego w Nielubi,
- Sąd Rejonowy w Głogowie- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonującej Orzeczenia w Sprawach Rodzinnych

DZIAŁ VIII

ZASADY FINANSOWANIA REALIZACJI PROGRAMU

Działania podejmowane w ramach realizacji programu związane z osiągnięciem wyznaczonych celów finansowane będą ze środków budżetu gminy przeznaczonych na pomoc społeczną, środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z różnych źródeł.

VI. PODSTAWOWE ZADANIA

Lp.	Tematy	Zadania	Termin	Odp. za realizację
<i>Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.</i>				
I.	Funkcjonowanie Zespołu interdyscyplinarnego	Zespół będzie się składał z grupy specjalistów reprezentujących instytucje realizujące program (przedstawiciele jednostki organizacji pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, edukacji, ochrony zdrowia, sądu).	2016 - 2020	GOPS
II.	Poprawa funkcjonowania systemu działań profilaktycznych	Prowadzenie poradnictwa poprzez działania edukacyjne, które mają służyć wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych metod i kompetencji rodziców zagrożonych przemocą w rodzinie przy współpracy z położnymi oraz „Szkołą dla rodziców”.	2016 -2020	Zespół Interdyscyplinarny
III.	Ochrona i wsparcie osób dotkniętych przemocą w rodzinie	- Rozwój infrastruktury instytucji samorządowych oraz podmiotów i organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie współpracy z tymi instytucjami. - Funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych. - Funkcjonowanie punktu konsultacyjnego dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie działającego w ramach GKRPA. - Współpraca pomiędzy instytucjami rządowymi, samorządowymi, organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie działań profilaktycznych dotyczących przemocy np. w programie nauk przedmażeńskich.	2016 -2020	Zespół Interdyscyplinarny GOPS Szkoly Policja GKRPA
IV.	Rozpowszechnianie informacji i edukowanie w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	- Upowszechnienie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy m.in. medycznej (praktyka lekarza rodzinnego), psychologicznej (w ramach Punktu Konsultacyjnego GKRPA i współpracy z MCWR), prawnej (w ramach punktu GKRPA), socjalnej (udzielanej przez GOPS), zawodowej i rodzinnej. - Realizacja zajęć edukacyjnych dla uczniów o szeroko rozumianej przemocy przy współpracy z placówkami oświatowymi oraz Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną.	2016 -2020	Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, GOPS, Placówki Oświatowe

V.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	- Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia lub ośrodkach interwencji kryzysowej przy współpracy z PCPR. - Telefon zaufania, interwencyjny lub informacyjny. - Tworzenie odpowiednich warunków do przesłuchiwania dorosłych i dzieci dotkniętych przemocą w rodzinie. Punkt konsultacyjny w GOPS. - Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (realizowana przez pracowników socjalnych). - Opracowanie i wdrożenie programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. - Zapewnienie mieszkań socjalnych osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (Wójt, Rada Gminy).	2016 -2020	Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, GOPS, Szkoły, Policja, Służba Zdrowia
VI.	Działania edukacyjne w zakresie przeciwdziałania stresowi i agresji oraz przemocy w rodzinie	- Prowadzenia zajęć informacyjno – edukacyjnych. - Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjającym zachowaniom nie agresywnym. - Diagnoza poziomu bezpieczeństwa uczniów w szkole. - Analiza dokumentów wychowawców, pedagoga, protokołów wypadków, wywiady z uczniami. - Systematyczna realizacja założeń programu: „Razem bezpieczniej” oraz „Bezpieczna i przyjazna szkoła”. - Zajęcia wychowawcze dotyczące agresji i przemocy. - „Odpowiedzialność karna nieletnich” – pogadanka dla uczniów. - Monitorowanie sytuacji rodzin i relacji rówieśników. - Organizacja imprez rekreacyjnych z udziałem rodzin uczniów. - Warsztaty pod kierunkiem pedagoga z PPP. - Organizowanie happeningów ulicznych	2016 - 2020	Placówki oświatowe, Świetlice środowiskowe

		o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.		
VII.	Monitorowanie realizowanych działań niosących pomoc	- Obserwacja działań, których udzielono rodzinom dotkniętym przemocą (na podstawie półrocznych sprawozdań z działalności GZI).	2016-2020	Placówki oświatowe,
VIII.	Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie	- Reagowanie i działanie odpowiednich służb na stosowanie przemocy w rodzinie. - Stosowanie procedury „Niebieska Karta”. - Aktywna współpraca pomiędzy instytucjami dotycząca monitorowania zachowań osób oskarżonych o stosowanie przemocy. - Przekazywanie informacji o ponownym stosowaniu przemocy w danej rodzinie.	2016-2020	Placówki oświatowe, GKRPA, KPP

Główną intencją Programu jest realizacja zadań gminnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – szczególnie poprzez promowanie oddziaływań profilaktycznych, wsparcia ofiar przemocy na każdym etapie ich powrotu do normalnego życia, jak również pracy ze sprawcą przemocy.

Przemoc w rodzinie, a szczególnie krzywdzenie dzieci stanowi poważny problemem społecznym, wobec którego oczekuje się tworzenia adekwatnej sieci wsparcia realizowanej przez osoby profesjonalnie pomagające: pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów, kuratorów, policjantów, lekarzy. Wyzwanie jakie stanowi pomoc tak wyjątkowym grupom zależnym, którymi są osoby doświadczające przemocy, wymaga szeroko zakrojonej współpracy międzyinstytucjonalnej.

Zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji wokół zadań Programu daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz zdecydowanego podniesienia skuteczności udzielanej pomocy. Jednym z podstawowych tego warunków jest poczucie wspólnego celu w sensie działań społecznych, oraz scalenie środowiska przy jego realizacji.

UZASADNIENIE

Podstawą prawną opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie jest art. 6 ust.2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U z 2005 r. Nr. 180, poz. 1493 z późn. zm.).

Zaktualizowanie katalogu zadań własnych gminy wynika z konieczności dostosowania obowiązujących przepisów w/w ustawy oraz Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020. Mając powyższe na względzie przyjęcie uchwały jest w pełni uzasadnione.